

**MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ
TRÉN A HEGYEK KÖZÖTT,
1915–1918 KÖZÖTT**

No
59

Nº 59

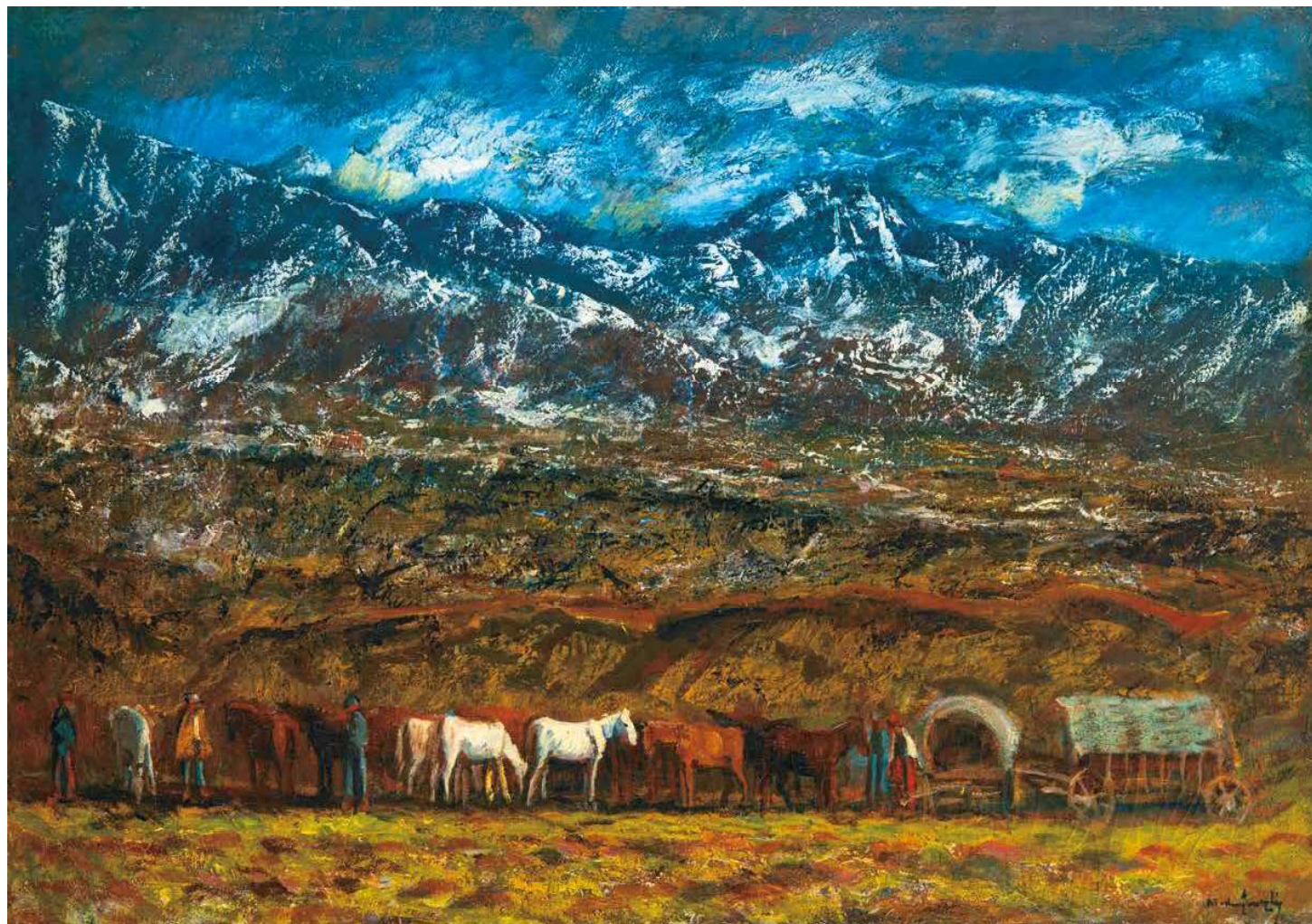
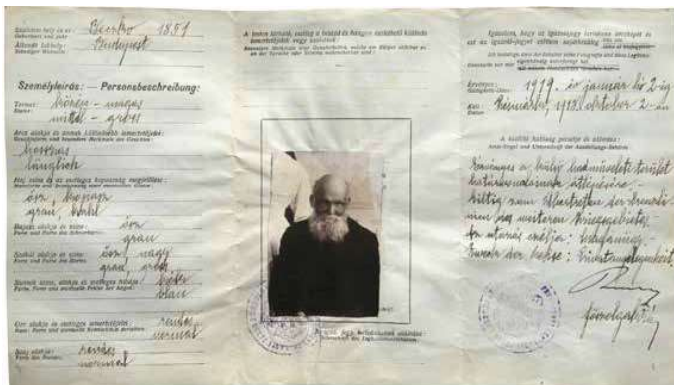
MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ (1852–1919)

Trén a hegyek között, 1915–1918 között |
Train in the Mountains, between 1915–1918

Olaj, vászon | Oil on canvas, 70 x 100 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right

Kezdő ár | Starting price: 12 000 000 Ft / 31 579 EUR
Becsérték: 20 000 000 – 30 000 000 Ft
Estimate: 52 632 – 78 947 EUR

1. Mednyánszky László
katonai igazolványa 1915-ből

2. Mednyánszky László: Vonuló katonák, 1915-1918 magántulajdon

1916. szeptember 30. szombat

Ma kaptam Miritől levelet, azután olvastam Schindler kártyáját – rendeltem 67 X 32 cm. nagyságú vásznat, Dolgoztam:

I. A nagy éjjeli menekülőkön, ismét bedörzsöltem egy barnás festékkel.

Dolgoztam: 2. a nagy trénen, azután

3. a minap átalakított hátóján komitációs.

4. két figurális képet vászonra vázlatyszerűen rákentem.

Az első nagy mozgás nyakra-főre. A második nyugodt test és annál nagyobb belső mozgás. Komitációs egy kerítés mellett áll és kegyetlen képpel néz valami borzasztó dolgot, amit az ember természetesen nem lát. Ezen utolsó motív közel fás, ama bizonyos specialitás ahhoz, amelyek jelenleg főcéloom képezik. Mindhárom a figurális irányba tett erőlködések, amelyek foglalkoztattak két hét óta, így mégis célhoz vezetnek. Variálás szempontjából van alapos áttanulmányozott téma.

I. Lövészárok mindenfelé,

2. Ütegek mindenfelé.

3. Tömegek.

4. Nagy mozgás.

5. Halottak.

6. Leselkedő előőrsök.

7. Pszichikai problémák.

Mednyánszky László naplója

3. Mednyánszky László: Trén

Egy vereskeresztes ápolóné elbeszélése szerint, akinek fogoly olasz sebesültek elmondták, ez következőképpen történt: László sokszor ki szokott mászni a lövészárkokból, háttal az elenségnek, a mi fedezékeinket a sziklakkal mögöttük festve. Az olasz katonák látták nap nap

után, egy furcsa öreg urat nagy lobogó fakó köpenybe, aki nem törődve veszélyel, a súvító golyók közt csendesen rajzol. II. Santónak neveztek és soha nem lőttek reá. Egyszer azonban az egyik reá fogta fegyverét, és lőtt! A vállán könnyen megsebesítette. A többi

olasz katona ezt látva, hogy a Santót bántották, dühbe jött, és elverték bajtársukat. De a rettentő nélkülözések, kivált az olasz fronton az évekig tartó emberfeletti fáradságok, megörölték erejét.

Czöbel Istvánné Mednyánszky Margit: László - Brouillon (visszaemlékezés)

← 4. Vonuló osztrák-magyar csapatok, 1917 október

„Egy csomó papiros, egy marok ceruza, pasztell-kréta, néhány vízfesték és ecset, az ő elmaradhatatlan esernyője, egy ütött-kopott láden-köpenyeg, kipróbált, viharezett szalmakalapja, s hogy teljes legyen a hadi felszerelés, egy rozsdás revolver is lógott az oldalán – és elment a csatába. Ott sült ki azután, hogy kicsoda fiatal ember az öreg Mednyánszky.”¹ Az első világháború kitörésekor Mednyánszky László önként jelentkezett katonai szolgálatra, ám idős kora miatt Tisza István ajánlására volt szüksége ahhoz, hogy haditudósítóként a harcterre juthasson. „Tiszánál való közbenjárásod lehetővé tette, hogy az a régi álmodom, hogy háborút lássak, végre teljesedjék”² – írta elkendőzve sógorának, Czöbel Istvánnak. Az „öreg kutya” – ahogy olykor magát nevezte – a Budapesti Hírlap munkatársaként jutott el először a galíciai frontra, majd Dél-Tirolba és Szerbiába.

Mednyánszky mellett más művészek, Vaszary János, Rippl-Rónai József, Frank Frigyes is haditudósítóként szolgált a háborúban. „Társait elbűvölte igénytelen jóságával, önfeláldozásra kész udvariasságával a hadi sajtószálláson (...), senki a fáradalmakat, a gyaloglást, a kényelmetlenségeket, a nélkülözést jobban nem bírja, mint ő. Gyalog, kocsin, autón száguldozik egyik csatateréről a másikra s már repülőgépen is rajzolt.”

A harcterren fáradhatatlanul dolgozott, akár néhány perc leforgása alatt papírra vetette vázlatait, melyekből később, műtermében készíttette el a végleges kompozíciót. „Egy-két vonással lekapja a csatateret, egész ezredek élnek s mozognak papirosán.” Az 1914-18 között készített háborús festmények, rajzok és vázlatok Mednyánszky életművének utolsó korszakát alkotják, mely egyben Mednyánszky festészetének a szintézise is.

KELEN ANNA

¹ Malonyay Dezső: Magyar művészek a csatateren, Művészet, 1915.

² Mednyánszky László levele Czöbel Istvánnak, 1914. Közlve: Enigma, 2001. VII./28. 110.

³ Kallai Ernő: Mednyánszky László, Singer és Wolfner Irodalmi Intézet, Budapest, 1943. 118. oldal

